

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

VI. Incerti auctoris, sed qui aevo Karoli M. vixit, homilia de decimis & de
jejunio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

reperiatur. Vnde omnis Presbyter non habens Diaconum eligat sibi personam, & plebi suae innotescat. Tunc ad Pontificem suum consignatis deducat cuius vitam probatam habeat, & Diaconus consecratur. Quod si distulerit Presbyter dicens eò quòd non habeat talem Clericum, Episcopus suus provideat ei ex Ecclesia sua aut unde voluerit bonam personam. Tantum est ut sine Diacono non sit. Constituitur enim Diaconus in uno cubiculo cum Presbytero suo maneat, deferens ei honorem ut dignum est, ante quorum lectos Clerici simul manere simili modo, ut se absque suspicionem sint, & Deus propitiatur. Non existente Presbytero intra domum, si ubicunque abierit, Diaconus post ejus egressum locum ejus obtineat ad suscipiendum vel ordinandum quod utilitas domui est, ita demum ut non Presbytero suo superbiat. Nam si hoc adentaverit, ab Episcopo suo de contemptu superbiae judicetur. Et de accessu Ecclesiae, quòd supra altare ponitur, seu undecunque accedere potest, sub amborum sigillo sit. Et non unus sine alterius notitia expendere, ubi necessarium fuerit, praesumat.

VIII. Ut nullus Episcoporum, Presbyterorum, seu Diaconorum, vel Clerici constitutus praedia Ecclesiae, hoc est, terras, potestatem habeat venditare, sed ne cuiquam parentum suorum donandi. Et qui hoc egerit, sub omni celeritate reddito pretio ad loca sacra in qua competunt revertantur. Si autem hac observatione contempta aliquis praesumpserit, res proprias in ipsa Ecclesia relinquat, & ipse foris ejiciatur, eò quòd divina congruat ratione ut qui Ecclesias accipiunt, ad regendum non ad dispargendum accipiant. Simili modo nullam habeat potestatem quolibet modo alienandum neque infiduciandum neque venditandum, sed itec sine voluntate Pontificis sui vicarios dandum, aut liberos dimitendum. Qui hoc praesumpserit, ut superius censuimus, si habet potestatem suam, aliud tantum restituat. Si non habuerit, expoliatus ex omnibus foris ejiciatur. Ipsae tamen res ad Ecclesiam cuius res sunt revertantur.

X. Ad nos perlatum est eò quòd quidam conjugati habentes titulos in quibus deserviant, de sacris vestibus mulierum vel filiarum suarum ornamenta faciant, & proprietario jure sibi defendant. Quòd Christianis hominibus nec loqui convegit, ut res sacras & quae in sacra loca offeruntur, mulierum suarum usurpent vel filiis ejus aut parentum. Et si hoc probatum fuerit, superiore feriatur sententia.

XI. Omnis Presbyter, Diaconus, Subdiaconus, vel cunctus clerus qui sub Episcopo esse noscuntur, si causas habuerit, & minimè potuerit inter se deliberare, tunc ad Pontificem suum conveniant causam suam dicendam. Nam per nulla secularia judicia adire praesumant. Et qui hanc praecipionem contempti fuerint, superioribus poenis subjaceant, ita ut poenitentia sint abstinentes à vini potione vel esu carniarum donec ad Metropolitanum suum accedat.

VI.

Incerti auctoris, sed qui anno Karoli M. vixit, homilia de decimis & de jejunio.

Totus homines debetis amare & benefacere, dilectissimi fratres. Sed plus illis debetis facere bene qui plus Deo servant & cum bona fide vivunt. Primitias de fructibus vestris & de laboratu debetis offerre ad altare, id est, spicas novas & uvas & fava. Alias primitias ad domum Presbyteri de omni fructu debetis portare, & Presbyter eas benedicat. Et sic cum benedictione Domini manducate. Et precamini Dominum ut cum sua gratia & misericordia concedat vobis in pace colligere alios fructus & in suo sancto servitio usitare & quòd illi placet inde facere. Et decimas vestras non debetis retinere nec tardè donare nec peini causa. Nec debetis expectare ut Presbyteri & Clerici alij decimas vobis requirant. Sed cum bona voluntate vos ipsi sine admonitione debetis donare & ad domum Presbyteri ducere. Alias elemosinas debetis dispensare per hospites & pauperes. Sed decimas non licet vobis donare alteri quàm sacerdoti. Et ille dispensat eas cum timore & reverentia Dei ad usum Ecclesiae & in luminaria & in susceptione hospitem & pauperum & in suos usus & suam necessitatem. Jejunia debetis custodire quatuor tempora in anno, id est, mense Martio in prima septimana, quando intrat Martius, debetis jejunare die Mercuris & die Veneris & die sabbati. In mense Junio in secunda septimana postquam Junius intrat, debetis jejunare die Mercuris & Veneris & die sabbati. In mense Septembris, in tertia septimana postquam September intrat, jejunate die Mercuris & Veneris & sabbati. In mense Decembris in quarta septimana jejunate die Mercuris & Veneris & sabbati. Et in illis diebus debetis venire ad Ecclesiam audire uniusquisque Missam & Deo offerre sacrificia & luminaria & incensum & elemosinas donare. Nullus Christianus debet laxare ista jejunia, si talis infans non est qui non possit jejunare, aut talis senex vel infirmus. Et qui ista jejunia laxat aut negligit, peccatum grande inde habet. Ista jejunia debetis custodire & observare, id est, die Mercuris ante initium quadragesimae, & die Iovis, Veneris, & sabbato. Et totum quadragesimum debetis jejunare, nisi in die dominico non debetis jejunare. Qui in die dominico sine aliqua necessitate jejunat, peccatum inde habet. In vigilia natalis Domini jejunare, & in vigilia Paschae & Pentecosten. In vigilia sancti Petri & sancti Andree & sancti Iohannis Baptistae jejunate, & precamini ut ipsi orent pro vobis ad Dominum. Et illos tres dies ante Ascensionem Domini jejunate. Et cruces & reliquias sequimini, non in joco, nec caballicando: sed cum humilitate & contritione cordis celebrate ipsas rogationes, & à carne omnes abstinete, & Missas audite. Qui vel alio tempore vel aliis diebus jejunat, mercedem inde habet. Tamen ista jejunia quae diximus nullus dimittere debet, sed cum bona voluntate debet ea custodire & orare pro se & pro suis

fuis amicis ut per hæc jejunia & per alia bona & per elemosinas pium Dominum propitium & placatum habere possimus, ipso præstante qui vivit & regnat in secula seculorum. Amen.

VIIII. Vt unusquisque in hospitalitate hilarum se præbeat &
Cetera obliterata sunt.

VII.

Capitula Guilleberti Episcopi.

INCIPIUNT CAPITULA GVILLEBERTI
EPISCOPI.

Ex vet. cod.
bibliothecæ
Thuanæ.

- CAP. I.** Vt unusquisque rectè suos psalmos decantare possit.
II. Vt epistolas Pauli & Evangelium seu Missalem bene & distinctè perlegat & intellegat.
III. Vt in proxima synodo unusquisque suos canones habeat & intellegat: quia nulli sacerdotum licet ignorare canones.
IIII. Vt unusquisque baptisterium suum habeat, & rectè baptizare possit.
V. Vt orationem dominicam & symbolum & Credo in unum Deum bene intellegat, & alios docere studeat.
VI. Vt visitationes infirmorum & agenda mortuorum rectè habeat & intellegat.
VII. Vt de compoto Kalendas & Lunam & terminos adinvicem possit.
VIII. Vt unusquisque Martyrologium suum habeat.
IX. Vt Dominicas & festivitates præcipuas excolere per gradalem suam & nocturnalem canticum non ignoret.

DE INTERDICTIS.

- I.** Vt non alterius Ecclesiæ ordinatus in nostra parochia ministrare sine formata audeat.
II. Vt qui proprium titulum non habet, præter illos qui in monasteriis conversantur, in nostra parochia vel extra licentiam ministrare præsumat; nec amplius quam una Ecclesia habeat, nisi subiecta fuerit suæ Ecclesiæ.
III. Vt in Capellis quæ sine dote & sine parochia sunt nullus licentiam ministrandi habeat.
IIII. Vt nullus convivium occasione accepta pro mortuis adire præsumat.
V. Vt nullus in domo sua pro aliqua occasione feminam teneat, præter eam quæ Ecclesiæ deserierit, juxta Ecclesiam collocare studeat ab Ecclesia ei domum provideat, & non per se sed per ministros suos necessaria præbeat.
VI. Vt vel absque uno Clerico nullus esse præsumat, neque Missam solus cantet: quia admirandum est qualiter possit dicere Dominus vobiscum, Sursum corda, & cetera. Neque Missa ullo modo celebrare potest absque perceptione corporis & sanguinis Domini. Quicquid hoc fecerit, consideret qualiter possit dicere: Sacramenta quæ sumpsimus Domine, & cetera.
VII. Vt nullus Presbyter infra unam extra Ecclesiam suam derelinquat, nisi acciderit aliquod inevitabile periculum.
VIII. Vt unusquisque sab aut per se aut per Presbyt faciat ad populum.

Tom. II.

VIII.

Rhabani Abbatis Fuldensis epistola ad Regimbaldam Chorepiscopum Moguntinum.

Reverentissimo atque in divino cultu religiosissimo Christi sacerdoti Regimboldo Hrabanus in Domino salutem. Nuper ad nos quidam frater venit de monasterio quod dicitur Herolfefeld vicino nobis, portans in pittatio quasdam quæstionculas conscriptas, petensque ex tuo nomine quatenus eas nostris responsionibus solveremus. Cujus petitioni libenter aures accommodavimus, & quantum potuimus, ex patrum sententiis eas solvere cepimus.

Ex vet. cod.
Oratorij
Trecentis.

I. Primum ergo ibi quæsitum est quale judicium ille sustinere debeat qui, flagellando uxorem suam, duos filios suos in partu occidit, ita ut ad baptismi gratiam pervenire non potuerint, tertium vero filium ita debilitavit ut post partum mox baptizatus vitam finiret. Vbi liquidò patet quod propter immoderatam correptionem in crimen cecidit parricidij. Quid autem de homicidio sacri canones sanciant tibi non ignotum est, cum in Ancyrano Concilio ita scriptum est: Qui voluntariè homicidium fecerit, poenitentia quidem jugiter se submittant, perfectionem vero circa vitæ exitum consequantur. De homicidiis non sponte commissis, prior quidem definitio post septennem poenitentiam perfectionem consequi præcepit, secunda verò quinquennij tempus explet. Vbi etiam consideranda est infirmitas personæ poenitentis & modus poenitentia. Qui servidè poenitentiam de peccatis suis gerit, citius indulgentiam per Domini misericordiam obtinebit.

II. Secunda quæstio est de eo quem canis furens morsu in pede laceravit, ob cuius remedium quidam ei nescienti dederunt jecur ejusdem canis ad manducandum, quasi sanus inde fieri posset. Vbi humanus error delicti noxam peperit in his qui volentes sanum mederi, vim medicinae nesciunt. Sunt ergo hujusmodi ab hoc errore corrigendi, ne ultra tale facinus perpetrent, & profecto quod commiserunt aliqua disciplina vel jejuniis corripiendi, ut ceteri metum habentes tale scelus post hæc committere non præsumant.

III. Tertia quæstio de eo fuit qui cani feminæ irrationabiliter se miscuit; & quarta de illo qui cum vaccis sæpius fornicatus est. Quid de hujusmodi hominibus judicandum sit, & de hujusmodi animantibus & partu earum faciendum. Vbi dementia humanæ mentis & miseria patet maxima; eò que detestabilis est illud factum quò scelus in eo apparet maximum, cum animal rationale contra naturam irrationabili per libidinem se commiscet animanti. In lege ergo Dominus tale crimen judicio mortis puniendum esse decrevit, ita dicens: Qui cum jumento & pecore coierit, morte moriatur. Pecus quoque occidite. Mulier quæ subcubuerit cuilibet jumento, simul interficiatur cum eo. Sanguis eorum sit super eos. Sed si aliquis

SS ff